

Eesti oli selleaastase Grüne Woche partnerriik

17.–26. jaanuaril toimus Berliinis Grüne Woche, mis on maailma suurim põllumajandus- ja toidumess ning mille partnermaaks oli tänava Eesti.

Messi avasid 17. jaanuari hommikul Saksamaa põllumajandusminister Hans Peter Friedrich ja Eesti põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder. Ametlikul avamisel osalesid lisaks kahe riigi põllumajandusministritele ka Berliini linnaape Klaus Wowerit, Saksamaa Taluliidu juht Joachim Rukwied, Saksamaa Toiduainetööstuste Liidu juht Christoph Minhoff ja Messe Berlini juht dr Christian Göke.

Eesti esitles end messi ligi 5000 külalisega avatseremoonial muusikalise kultuuriprogrammi ning Eesti toidu ja joogiga. Messis avatseremooniale eelnenud pressikonverentsil võrustati ajakirjanikke messihalli paigutatud Olde Hansa restoranis.

Põllumajandusminister Helir-Valdor Seederi sõnul sobis Olde Hansa stiili menüü seekordsesse Eesti väljapaneku konteksti hästi, sest Eestil on saksa ajalooaega väga tihedad sidemed. “See stiil peegeldab aega, kui Euroopa majanduses valitses Hansaliit, kuhu kuulusid ka neli Eesti linna,” selgitas minister.

Grüne Woche partnerriigiks olemine andis Eestile unikaalse võimaluse tutvustada oma riiki üle maailma.

“Grüne Woche on näitus, mis lisaks riikide toidukultuurile ja põllumajandustoodete väljapanekule loob meie ettevõtjatele suurepärase pinnase kontaktide sõlmimiseks ja ideede korjamiseks,” sõnas Ettevõtjate Arendamise Sihtasutuse (EAS) turismiarenduskeskuse direktor Tarmo Mutso. “Kohtumised oma ala asjatundjatega ja messikülastajate tagasid on üks parimaid viise testida oma tooteid ja näha, mille eripärasega on välja tulnud teised riigid,” lisas ta.

“Grüne Woche on üritus, kuhu igal aastal kogunevad toidu- ja põllumajandussektori võtmeisikud ja ministrid üle maailma, et vaadata maailma

Eesti põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder (vasakult teine) Grüne Woche avamisel Berliinis 17. jaanuaril. Foto: põllumajandusministeerium

toidutemaatikale avara pilguga ja oma silmaga näha erinevate maade põllumajanduse ning toidutööstuse saavutusi,” ütles põllumajandusminister Helir-Valdor Seeder. “Nii et meil on täiesti unikaalne võimalus tutvustada Eestit inimestele üle maailma läbi meie suurepärase toidu. Ütleb ju Eesti rahvatarkuski, et armastus käib kõhu kaudu.”

Eesti on messil osalenud juba 21 aastat järjest, aga kui muidu sai põllumajandusministeerium hakkama umbes 150 000 euroga, siis tänava tuli välja käia ligi miljon eurot, mis suuremas osas tuli riigieelarvest.

Tänava hoolitses Eesti stendi kujunduse ja korralduse eest põllumajandus- ja kaubanduskoda. Eesti stand oli 455 ruutmeetrit suur, hõlmates endas erinevaid alasid: keskaegne restoran, Eesti toidupood, show-köök, turismiala, kohvikud ja lasteala.

Eesti poes degusteeriti ja müüdi messikülastajatele Eesti toidutooteid: kalatooteid, rukkileiba, õlut, likööri ja muid alkohoolseid jooke, juustu, kohukesti, võid, jäätist, ulukiliha, li-

hatooteid, mett, maiustusi, mahetooted ja mahlatooteid.

“Fine dining”-alal pakuti messikülastajatele väikseid suupisted ja roogasid, mille disain on inspireeritud “uuest Eesti köögist”. Pakutav menüü iseloomustas Eesti erinevate piirkondade ja aastaegade maitseid, suupistete valmistamise uusi viise ja maitseeripärasid. Menüü koostamisel lähtusid kokad märksõnadest nagu värskus, loodus, kvaliteet, lihtsus, puhtus, hooajalisus, identiteet, innovaativsus, disain.

Osa Grüne Woche väljapanekust tutvustas Eestit mere- ja kalandusriigina. Messihalli üles seatud kalakohvikus serveerisid avapäeval Pärnumaa kalanduspiirkonna esindajad räime- ja kiluampse, mis pälvivad saksa degusteerijatelt kiidusõnu.

Show-köögis pakuti külastajatele viis poeletunnist kulinaarset etendust päevas, kus messikülastajate silme all valmisid erinevad kalaroad. Nn kalatsirkuses valmistati kaks kokka eestipärast kalatoitu, samaaegselt publikuga suheldes.

Oli avatud kohvik “Metsiku põdra juures – Zum wilden Elch”, kus esitleti ja pakuti põdralihast tooteid. Eestlaste toiduvalik pakkus reede hommikul enne stendi avamist juba ka loomakaitsjatele võimaluse end eksponeerida. Nimelt tormasid kaks noort aktivisti lindi läbilõikamise juurde oma sõnumit kuulutama. Nad toimetati kiiresti ja viisakalt minema.

Eesti stendil sai osa ka e-Eestist. Näiteks oli võimalik kasutada tasuta traadita interneti või teha tasuta kõnesid Skype'i kaudu, samuti kasutada tahvelarvuteid ning tutvuda Eestit kui infoühiskonda tutvustavate materjalide ja rakendustega.

Väikeste messikülastajate jaoks oli stendile ehitatud-kujundatud lasteala, kus pakuti Eesti jäätist, mahla, limonaadi ja maiustusi. Kohvik on kujundatud Eesti laste lemmiku Lotte teemast lähtudes.

Eesti on oma stendiga Grüne Woche osalenud juba alates 1993. aastast. Messis korraldatakse alates 1926. aastast, tänava osales 70 riiki.

ER

1 Eesti oli Grüne Woche partnerriik

Kutse Eesti Kultuuripäevadele Bonnis

2 Toimetaja veerg

President Ilvese uusaastatervitus

3 Aasta filmiks valiti “Mandariinid”

Euroopa Parlamendi kandideerijad selguvad märtsis

VKG pole loobunud plaanist fosforiiti kaevandama asuda

Ilmus uus ÕS

Lühidalt

4 Eestlaste jõulupeod Hamburgis, Berliinis, Karlsruhe, Münchenis

5 Eestlaste jõulupeod Kölnis ja Frankfurdis

6 Tartu ja Lüneburg – värskest ja energiat täis sõprusuhte

Kabujalakesed tähistavad esimest sünnipäeva

ERMi jõudis osa Endel Tulvingu arhiivist

Harald Nugiseks saadeti viimsele teekonnale

7 Eesti lavastajad Semper-Ojasoo taas Hamburgi Thalia teatris

Eestlased löid maailma väikseima ID-kaardi lugeja

Lastenurk

8 Kuulutused ja teated

Pilk ette

In memoriam Edgar Blossfeldt

Viinane veerg

Kutse Eesti Kultuuripäevadele Bonnis 28.–30. märtsil 2014

Moto all “Pärimusest ja päris elust” kutsume taas kõiki kaasmaalisi ja Eesti sõpru 28.–30. märtsil 2014 veetma traditsiooniliselt meeleolukat nädalavahetust.

Vanasse heasse Haus Annabergi (Annabeger Str. 400, 53175 Bonn) ootame kultuuripäevalisi reedel, 28. märtsil õhtusöögiks kell 19.00.

● Reedeõhtune avatakt on värskest “meie mehelt” Bonnis: me südamed palusime seekord lahti laulma Bonni Ooperi bassi Priit Volmeri.

● Laupäeval kõneleb ja laulab Mikk Sarv sellest, kuidas pärimine tähendab ka küsimist ja päris elamine pärimuse toel elamist, toetudes ka äsja tema sulest ilmunud raamatuile “Sõna jõud” (Pilgrim, 2012) ja “Suur pärimuse mälumäng” (Cum laude, 2013). Sinna juurde käib pillimäng ja regilaul.

● Loodusajakirjanik Kristel Vilbaste ettekande siuks on meie ja teiste maade allikapärimus ja selles

kastust loodussuhe, tutvustades ühtlasi oma äsja ilmunud raamatut “Eesti allikad” (Varrak, 2013).

● Filmilavastaja prof Katrin Laur (Köln) kõneleb oma elu- ja loometeest ja näitab valikuliselt ühte oma filmi.

● Laupäeva õhtul antakse etendus Raimond Valgre – “Minu elu lood”.

Esinevad Rain Simmul (Tallinna Linnateatri näitleja), Jaan Sööt (ansamblist “Jäääär”, kitarr ja laul), Allan Jakobi (akordion).

● Võimaluse piiuluda Eesti ja Euroopa välispoliitilise “päris elu” küsimusasetustesse pakuvad suursaadik dr Kaja Tael Berliinist ja dr Riina Kionka Euroopa välisteestusest (EEAS = European External Action Service) Brüsselis.

● Sisutihedasse nädalavahetusse mahub veel Rakvere Targa Maja Kompetentsikeskuse arendus- ja koolitusjuhi Andres Jaadla (Rakvere linnaape aas-

tatel 2002–2012) sõnavõtt teemal: “Kuidas turundada Eesti väikelinna? Rakvere energiatõhusatest initsiatiividest. Rakvere “väga täis” kultuurikonseptsioonist ja linna suurriitustest aastatel 2002–2012.”

Päevad lõpevad pühapäeval, 30. märtsil ühise lõunasöögiga (ca kell 14.00)

Tule ise ja võta sõber ka kaasa! Levita infot!

Kultuuripäevade korraldajad Eha Salla ja Maie Kisis-Vainumäe

Täpsem info ja registreerimine: ehasalla@hotmail.com või maie.kisis@t-online.de (tel 0221-834703) Aktuaalne ajakava ja osalustasu peagi kutsetes ja EÜSLi veebilehel: www.eüsl.de

Õnnitleme ERi lugejaid Eesti Vabariigi aastapäeva puhul!

Esines Karlsruhe Saksa-Eesti Seltsi selleaastane stipendiaat Ingely Laiv.

Karlsruhe Guitar Quartet – Roman Hernitschek, Marco Lima, Gleb Simak ja Kristjan Tamm.

Jõulupidu Karlsruhes

Päev enne 1. adventi, 30. novembri õhtul kogunesid pool-sada Karlsruhe ning ümbruskonna eestlast ja estofiili Hagsfeldi Gemeindezentrum hubasesse saali, et üheskoos jõulupidu pidada.

Peoõhtu juhatas sisse Karlsruhe Saksa-Eesti Seltsi esimees Piret Randalu. Järgnes tubli tund kestnud vaheldusrikas ja kõrgetasemeline kontsert meie muusikute järelkasvult – Bernard Bagger (viola) ja Frederick Pietschmann (violoncello), Viktoria Zagaskaia (klaver) ning endistelt ja praegustelt muusikailukooli tudengitelt, Madlen Järveots (klaver), Maia Sepp (klaver), Inessa Volkova (klaver).

Esimeseks avalikuks ülesastumiseks Saksamaal oli seltsi selleaastase stipendiaadi, Põlvast pärit Ingely Laivi (oboe) esinemine. Virtuosoos mänguga võlusid Karlsruhe Guitar

Quarteti poisid, koosseisus Roman Hernitschek, Marco Lima, Gleb Simak ja Kristjan Tamm.

Vaimutoidust olid peolised külalaga nautida saanud, nüüd oli järg ihutoiduse tarbimiseks.

Hoolsate perenaiste poolt ettevalmistatud jõululaud oli lookas: sült, rosolje, heeringad, seapraad, hapukapsas jne. Ei puudunud ka verivorstid, mitte küll ise tehtud, vaid Kristjan Randalu kohvrisk otse Eestist kohale lennanud.

Enne ühislaulmise juurde asumist, saatjaks klaveril Kalle Randalu, vaadati Cesar Armbruster-Veneti koostatud dia-ettekannet seltsi sügisestest matkapäevadest aastatel 2003–2013.

Kohvi ja kooke maitstes ning omavahel mõnusalt vesteldes lõppes seekordne jõulupidu.

Meeli Bagger

Hamburgi eestlaste jõulupidu tõi kokku nii noored kui ka vanad

See ilus jõuluaeg on meile kõigile üks suur ootuse ja lootuste aeg, algab adventiga ja lõpeb kauaoodatud kingitustega. Nii ka meil, Hamburgi eestlastel, kellele see linn on saanud koduks.

Meie jõulupidu toimus Charlotte-Paulsen-Gymnasiumis 14. detsembril 2013. Nagu ikka, tulid kohale kõik, kes vähegi said – seekord oli meid kokku üle 100 inimese. Tore, et jõulua ajal saavad kokku kõik, nii noored kui ka vanad Hamburgi eestlased.

Peo avas Laura Balzer, kes nentis samuti, kui tore ja südantsoojendav on näha nii palju eestlasi koos ühtse perena.

Nagu igal peol, ei puudunud meilgi esinemised. Esines Hamburgi eestli koor Susan Lahesalu juhendamisel ning rahvatantsugrupp lustis uute enda õmmeldud seelikutega. Tantsijaid on juhendanud Meljo Kaaviste ja Kaupo Kitsing.

Peale piduliku osa lõppu ootas kõiki rootsi laud eesti toitudega. Laud oli väga uhke ja mitmekesine, nagu ikka, kui lauakatmisest võtavad kõik osa enda tehtud söökide ja suupistete-ga. Uudistamist ja avastamist kui palju, et mida keegi pakub. Nii huvitavat ja maitsvat jõululauda juba mujal ei näe!

Kui kõik hea-parem maitstud ja hinnangud antud, kutsus Ave Vals lapsed meisterdama. Päkapiikude töötoas oli Reet Meyeril ettevalmistatud tehtud, et lapsed saaksid paberist valmistada kuuske, lumememme, jõulutähte ja ingliti.

Aga mis jõulupidu see ikka on ilma jõuluvana ja kinkideta! Kui ühislauludega oli jõutud nii kaugele, et laulusõnad kutsusid – kuulge, kuulge, tuleb juba laste sõber jõulumees – astuski kauaoodatud jõuluvana uksest sisse kõiki rõõmustama. Kingituseks kaasas väga ilusad käsitööna valmistatud pudrukaasid, mille põhjale kunstniku poolt maalitud rukkilill ja pääsuke.

Peale jõuluvana lahkumist kutsus Meljo Kaaviste kõiki ühistantsule. Samuti õpetas ta selgeks paar rahvatantsu. Sellest olid kõik vaimustuses ja polnud vahet, kas tantsu vihtus noor või vana! On see ju teada tõde, et laul ja tants ühendab alati inimesi, on ta siis suur või väike.

Erilised tänud korraldajatiimile: Aigi, Ave, Christian, Laura, Reet, Triin ja Valdur.

Ave Vals

Kõige huvitavam peitus laste jaoks ikka jõulumehe kingikotis.

Lapsed said meisterdada paberist lumememe, jõulutähte ja ingliti.

Peo lõpus said kõik pidulised tantsupõrandal jalga keerutada.

Jõulunäidendis osalejad.

Jõulupidu Münchenis

Müncheni eestlaste jõulupidu toimus 7. detsembril evangeelse Dankeskirche koguduse ruumides. Peole oli tulnud üle 100 inimese, neist üle 40 lapse.

Laulu nagu ikka parimad eesti hõrgutised nagu rosolje, kartulisaalat, kiluvõileivad ja kringel. Mün-

cheni Eesti Kooli lapsed esinesid August Jakobsoni muinasjutu ainetel kirjutatud näidendiga "Suur tükk ajab suu lõhki".

Lapsi külastas jõuluvana, kelle peab järgmisel aastal kaugemalt kui München tellima.

Karin Ladva-Zoller

Berliini eestlaste jõulupidu

Kauniks traditsiooniks kujunenud Berliini eestlaste jõulupidu toimus 14. detsembril Lietzensee kiriku kogudusemajas. Kohale oli tulnud umbes sadakond väikest ja suurt peolist.

Südamliku jõulumeeleolu loomisele aitasid kaasa Berliini Eesti Kooli lapsed, kes laulsid muusikaõpetaja Maarja Ansorgi juhendamisel ning lugesid luuletusi. Lisaks kõlasid ka ühiselt lauldud jõululaulud.

Piduliku osa lõppedes said külalised maitsta Eestist toodud verivorste ja hapukapsast ning mitmeid teisi peoliste kaasatoodud hõrgutavaid roogasid.

Õhtu naelaks kujunes Berliini Eesti Kooli laste esinemine jõulutaadile.

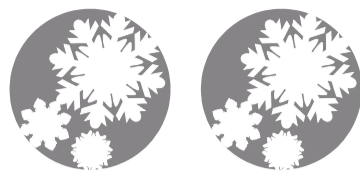
Peale kehakinnitamist jääd jõuluvana ootele. Et ooteaeg nii pikk ei tunduks, oli lastel võimalus meisterdada jõulukaarte Berliini Eesti Kooli kunstiõpetaja Reelika Ramoti juhendamisel. Jõuluvana ning ingliti saabumine oli lastele õhtu oodatumaks

momendiks – kõik väikesed kingisaajad olid end selleks puhuks ka hästi ette valmistanud.

Toreda peomeeleolu eest hoolitses veel ka jõululoterii, kus oli võimalik võita mitmesuguseid meeneid Eestist.

Liina Stotz

Kölni laste koolipäev ja KERKi jõulupidu Annabergis

*Tiliseb, tiliseb aiakell,
lumi hell, lumi hell....*

Aisakella tilina asemel alustati 14. detsembril päeva koolikella heleda helinaga ja lumehelvestest tuleb juttu pärastpoole.

Annabergi loss on jälle suminat-elevust täis. Suur, laeni ulatuv kuusk seisab juba piduliste ootel. See on üks päris eriline koolipäev pisikestele ja suurtele. Alustuseks meie traditsioonilised tantsud, mängud, laulud õpetaja Karini juhatusel ja siis algab õppetöö. Kõige suuremad õpivad kordavad jõululuulepõimikut koos õpetaja Marega, pisemad harjutavad jõululaule õpetaja Maarja juhendamisel.

Aga üllatuseks lastele ootavad juba Jaanika küpsetatud piparkoogid raamatukogutoas kaunistajaid ja õpetaja Merikesel on valmis seatud-volditud valged lehed lumehelveste lõikamise tarvis. Sealt need pisikesed siis tulevad ja kõik korruga peavad ju tegutseda saama, abikäed seovad ette põlled ning kaunitult vormitud piparkoogid saavad veel kaunima vaabaga kaunistatud.

Paljude pisikeste, suuremate ja päris suurte osavatest käärilõigetest saab meie jõulupuule endale valge lumesaia – kaunistuse mitmekümnest lumehelbest! Kes ütleb, et meil siin pole valged jõulud!

Igaühele oma jõulugalvus

Piparkoogid kaunistatud, jõulupuule lumerüüs, koolipäeva lõpulaulud tantsud mängitud-tantsitud, on aeg tuua tuppa valgus! Saalis, jõulupeo külaliste hulgas jääb päris vaikseks. Lapsed istuvad kuuseokstega ehitatud ringis. Igaühe ees küünal. Jõuluingel Maarja loeb ja laulab. Pisikesed inimesed on täis ootust ja huvi. Igaüks neist saab põlema süüdatud teeküünla, mille ta viib saali oma lauale – valguse advendiaega!

Jõulupeo avasõnad ja head soovid ütleb KERKi esinaine Mare Rahkema.

Seekordne jõulujumalateenistusk on eriline – praost Michael Schümers koos abilistega kannab ette väikese näidendi sellest, kuidas Hamburgis

Laste jaoks oli suurim rõõm jõuluvanale selgeks õpitut esitada.

Fotod: Heiko Schmauck

Kuusepuugi sai laste abil lumeta valgeks.

Piparkookide kaunistamine glasuuriga.

aastal 1833 algatas noor kirikuõpetaja Johann Hinrich Wichern varjupaiga rajamise kodututele lastele.

Nüüd siis see kõige põnevam hetk – koputus ja saali saabub see kõige oodatud – jõuluvana! Kõik üheskoos rõõmustame teda ühislauludega ja siis näitavad Kölni Eesti Kooli lapsed koos õpetajatega, et laule ja luuletusi on korralikult õpitud – esineb Väikeste ja Suurte Päkapikude

Koor õpetaja Maarja ja õpetaja Mare juhendamisel.

Saali hõljub kõikide väikeste tüdrukute unistus – kaunis baleriin – Leila Rummel! Tema graatsiline etteaste teenib tormilise aplausi!

Nüüd on siis jõuluvana ja tema abiliste kord – pakid saavad kõik lapsed ja ka meie kaks kõige vanemat peolist proua Linda Pärtel ja proua Evi Savi.

Kölni Eesti kooli õpetajad koos jõuluvanaga.

Koos jõuluvanagagi laulame veel ühiselt mõned ilusad laulud ja siis on temal aeg jälle minna, et uuel aastal uuteks jõuludeks taas kohal olla, kui me ikka kõik head oleme...

Loteriivõidud leidsid omanikud ja huvitavalt kujundatud jõululaulikud, mille autorid olid Karin ja Heiko Schmauck, leidsid hulgaliselt kiidusõnu.

Annabergi kokkade headusest oleme juba rääkinud ja seegi kord ei tul-

nud pettuda – õige jõulutoit oligi juba laual.

Vesteti juttu, lauldi, nauditi hõõgveini, lastel oli vaba voli lossis tegutseda... Oli üks tore koolipäev ja KERKi jõulupidu.

Aitäh õpetajaile, õpilastele, emadele-isadele, külalistele ja muidugi korraldajatele! Õnnelikku, tegusat uut aastat kõigile!

Merike Miländer

Jõulumeeleolu tekitas Tartust kohale tulnud Juhani Jaeger.

Frankfurdi eestlaste jõulupidu

Seekordne Frankfurdi eestlaste jõulupidu toimus kohe Frankfurdi külje all asavas Kriftelis, kus meie kasutada oli kahekordne kogudusemaja – täpselt parajalt suur meie lasterohkele ja kirjurmirjule seltskonnale. Muide, peol osalejad ei tulnud mitte ainult Euroopa linnast, vaid külalisi oli Marburgist Nürnbergini.

Lisaks juba traditsiooniliselt heale sõõgile ja meeldivale seltskonnale oli meil seekord varuks tõeline maiuspala – ballaadimeister Juhani Jaeger Tartust, kes oma muusikaga oskas sellest lumeta talveõhtust nii talve muinasjutu kui ka suveõõ unenäo välja võluda.

Kuid enne veel, kui kuulajad peo lõpu poole toimunud kontserdist osa said, vaatasime Eha Salla lavastatud lõbusat Kristiina Kassi teatritükki "Metsakollide jõulud" ning muidugi laulsime jõuluvana õnnelikuks.

Soovin kõikidele omalt poolt head alanud aastat!

Kristel Neitsov-Mauer

Pidu kommenteerib Wiesbadenil elav Maarja Junolainen.

Eesti kooli tragide tegijate kutsel võtsin esimest korda osa Frankfurdis elavate eestlaste jõulupeost.

Kuna igaühel paluti eestipärast jõululikk suupistet kaasa võtta, kadus automaatselt külasolija tunne. Ja nii algaski õhtu ühise Rootsi laua katmisega, mida saatis hapukapsa, kartuli ja verivorsti hõng.

Askeldamise kõrval rääkisime kaasmaalastega juttu, võõraste nägudega tegime tutvust ja harjutasime hõõgveini limpsates nii mõnelegi rooste läinud eesti keelt.

Lapsed, nii suured kui ka väikesed, olid aga need, kes tekitasid jõulutunde. Pisikesed mängisid mängunurgas ja nende mängupõld kattis jõululaudade ees oleva põrand. Suuremad lapsed sebisid õhinal täiskasvanute vahel ja valmistasid ennast ette teatritenduseks. Laste ootus jõuluvana ja kingituste järele andis selle päris jõulumeeleolu, mida me kõik lapsepõlvast mäletame.

Pärast jõulusõõki ja -jooki suudusime suuremate laste etteastet vaatama. Ruumi ehtis jõulupuule, küünlaid põlesid ja nii me vaatasime uudishimulikult ja ärevil teatritükki. Pärast teatriettekannet laulsime klaveri saatel jõululaule. Kuigi aknast välja vaadates puudus nii lumi kui ka lumelilled aknaklaasidel, kasvas laules jõulumeeleolu veelgi.

Lõpuks saabus kauaoodatud jõuluvana oma suure kingikotiga. Kes luges luuletust, kes laulis või tantsis jõuluvanale – kõik lapsed said kingi, isegi siis, kui luuletus oli meelest ära läinud.

Jõuluõhtu jätkus peale magusaid suupisteid ja kohvi külalisesinejaga Eestist. Kitarrimuusika ning laulja tume ning sügav hääl küünlavalgel õhtul olid kui piparkoogimaitse suus või kui lõõgastus kamina ees. Juhani Jaegeri mõtlilikud ja teravalt vaatlavad laulutekstid viisid jõululised kaugele kodumaale ning kinkisid meile imeilusat jõulupeo kodurahva seltsis.

Foto: Thalia Theater

Eesti lavastajad Semper-Ojasoo taas Hamburgi Thalia teatris

14. detsembril 2013 esietendus Hamburgi Thalia teatris "Hanumans Reise nach Lolland". Lavastajapaar Semper-Ojasoo pole hansalinnas tundmatud nimed, nii Schauspielhaus'is kui ka Thalia teatris tuntakse neid eri festivalide kaudu juba aastaid.

Ent kevad 2013 markeeris ka rahvusvahelistel püünel tuntu tegijate jaoks uue aja algust: esmakordselt lavastasid nad kohaliku trupiga – üllatusmenüüs kujunenud "Fuck your ego" jookseb tänaseni. Ka "Hanuman" lavastati Thalia näitlejatega, mis tähendab järjekordset katset ületada keelelist, kultuurilist ning eri teatrikoolkondade barjääri.

Pea tunnustama, et raamatuid nii eesti kui ka saksa keeles lugedes olin põnevil ja mures korraga. Teema (põgenikud): üliaktuaalne. Ent Eestis puuduvad välismaalaste, põgenike ja teiste kultuuridega veel põhjalikud ja pikaajalisemad kogemused. Aastakümneid külg külje kõrval ollakse elatud vaid vene kogukonnaga, ning seda teistes raamtingimustes. Ent Saksamaa multi-kulti on teise arvu- lise ja ajalise dimensiooniga. Eestis on Semper-Ojasoo tuntud poliitilise teatri harrastajad, aga kas see jää pole ehk veel liiga õhuke, et sinna juba peale minna? Teiseks: raamat. Opetan aastaid täiskasvanud uusimmigrantidele saksa keelt, enamik nendest on sarnaselt lähteromaanile justnimelt Aasiast ja Lähis-Idast. Jah, autor on tõepoolest tabanud ülihästi nende keelepruuki ja olemust. Aga protagonistide ülipikad vestlused ja lõputud situatsioonikirjeldused näivad lihtsalt otsustusvõimetu autori mustandina, mitte valmis teosena – justkui oleks Ivanov aastaid kogunud omdussõnu ja (enda arvates) huvitavaid väljendusi, ning pannud nad siis lihtsalt kõiki sisse. Isegi kui Ojasoo mind lohutas, et see närvidele käiv algusfaas läheb üle ning hiljem muutub nende megakeelevahutuste mõte arusaadavaks. Ei muutunud ning 400-leheküljelisi romaane lõpetada ausalt õeldes kummaski keeles ei suutnud. Mida siis lavastajad sellest keelehägust tuumana identifitseerivad? Millist sõnumit kavatsevad vahendada? Kuidas vältida klišeetid, sahtlites mõtlemist ning ka puhtpaljaid vigu, mis kultuurilisi taustade ebapiisava tundmise korral ähvardavad??? Kuidas võtab hoopis teisi kogemusi läbi teinud Hamburgi publik vastu eesti lavastajate tõlgenduse?

Esimesed seitse teatrikülastajat lahkusid esimese veerandtunni jooksul. Laval: Taani haiseb. Põgenike varjupaik haiseb. Kehad haisevad. Hoogsad pildid – laval on kasutuses

Romaan "Hanumani reis Lollandile"

Jevgeni Sidorov – hüüdnimega Sid (de) / Euge (est) – põgeneb Interpoli eest. Hõõruvates kingades on ta Eestist jõudnud lõpuks Taani provintsi. Koos Indiast pärit Hanumaniga, kes ei kannu oma sanskriti keelest pärit mitmenäolise hindu ahvjumala nime asjatult, kopitavad nad põgenike varjupaigas Farsetrupis – säravate klanitud eesaedade ja sõnnikukattega põldude vahel. Maalt väljasaatmine ripub ähvardava Damoklese kirvena nende peade kohal, kord ootavad nad apaatilisel ametkondade otsuseid, kord tormavad täis aksionismi teostama asülantide unelmat paradisiisist: jõuda kunagi Ameerikasse. Ning kui mitte sinna, siis vähemalt Lollandile – Taani lbizale, kus narkootikumid kukuvad ise suhu ja imeilusad tüdrukud trobikonniti ootavad. Olles üliveendunud oma võimetes, teostada kuidagimoodi ka sõit üle suure lombi – varjupaiga roppusest ja mudaauugust ei näi olevad väljapääsu. Tüürides ühelt karilt teisele, üritavad nad "business'i" abil vee peal püsida. Väärikus ning moraal tundub ekstreem-situatsioonis olevat vaid allapoole suunduv spiraal, inimesed primitiivsete sitasitikatena peadpidi koos – midagi head sealt oodata vist pole?

Autor Andrei Ivanov (sünd. 1971 Tallinnas) õppis Tallinnas filoloogiat ning töötas õpetajana. Elas seejärel pikemat aega Skandinaavias ning töötas seal muu hulgas ka põgenikelaagris. Ta elab ja töötab Tallinnas, on vabatahtlikult endiselt halli passi omanik (s.t kodakondsuseta), teda peetakse tagasihoidlikuks ja sõnaahtraks. Kuigi tema eesti keel olevat väga hea, tundvat ta end siiski kindlamalt ja mugavamalt inglise keeles, suheldes ka eesti ajakirjanike ja kultuuritegelastega justament viimases keeles. Temale omistatud Kultuurikapitali auhind löi esialgu laineid, kuna esitatud teos tõlketööna EV Kultuurikapitali alla ei mahtuvat. Teisalt tõlgiti vene keelest eesti keelde juba käsikiri, seega ilmusid mõlemad praktiliselt korraga. Venemaal jõudis teos Booker Price'i lõppnimekirja ning olevat ülimenukas. Ivanov ise aga peab end suures stiilis mõeldes mitte eesti-vene, vaid maailmakirjanduse autoriks.

Kriitikat Saksamaal ulatuvad seinast seinast: "Eesti põnevaim autor" versus "kui sisu juba nii hõre, oleks vähemalt stiil võinud olla selge ja nauditavam". Siinmail ilmus raamat tiitli all "Hanumans Reise nach Lolland" (Kunstmann Verlag, 19.95 EUR).

Tõlge on voolav ja nauditav, ent oluliselt siledam ja vähem räige kui venekeelne originaal või ka lähteteose mahlakat keelepruuki väga hästi tabanud tõlge eesti keelde.

digikaamera, detailid kuvatakse paralleelselt suurele ekraanile, tekitades põnevaid perspektiive ja ängistavat tunnet: Hanumani pisarad XXL, Sid'i verised jalad.

Julgus näidata ja taluda nii palju inetust. Näeme pealt, kuidas Ameerikasse jõuda tahtnud Sid ja Hanuman järjelt rohkem oma ootuseid iseen- dale ja elule allapoole kruvivad ning lõpuks ka Lollandiga rahul oleksid. Kuid ka sinna nad ei jõua.

Semper ja Ojasoo visandavad vaid nelja näitlejaga terve põgenike traagilise universumi ning uurivad järjekordselt (sund)kollektiivi sise- mist mõju. Araablastele parseldatakse prügikastist kougitud kana maha: "värskelt pätsatud". Tumedanahali- sele vahendatakse debiilne hiidnaine pikaks kepiks. Eelarvamuste all kannatavad, kes endi vahel täpselt sama karmilt klassifitseerivad. Provintsliku teatri drastikast saab sekund hiljem universaalne suur tumedus. Inimesed on kaotanud eesmärgi ning üritavad ellumäämise kõrval ka veel mingit olemise mõtet leida. Ojasoo-Semper

on oma piltides radikaalsed ning integreerivad Playmobili nukuteatri, ilge versiooni poplaulust "Gangnam Style", ei pelga valusaid pilte (väikse tüdruku grupiviisiline vägistamine), jätkavad kultuuriliste ja päevapoliitiliste tsitaatide ohtrat kasutamist. Kord naeran nii, et pisarad pritsivad – järg- misel hetkel tahaks meeletuist kar- juda. Hämmastav võime nii vähete piltide ja vahenditega nii palju nüans- se visandada ja kohe kaotada, edasi arendada. Ent sarnaselt figuuridega, kes oma eesmärgi otsivad, jääb ka "Hanumani" kontseпти eesmärk mi- nu jaoks lahtiseks. Loomulikult ei ole teatri ülesanne vastuseid anda, vaid küsimusi visandada. Etenduse lõpuks tekkinud ängistav tunne on raskesti defineeritav, näitlejate üleskutse an- netada ukse juures Lampedusa põge- nikele, kes paar tünavat edasi Ham- burgis tõepoolest veritsevad ja kül- masurma kardavad, sobib päevapoliit- itikaga kokku, jätab aga sellegipoolest imelikult lahtise ja segase tunde.

Liiika M. Allev

saksa keele tõlk ja dotsent

Eestlased löid maailma väikseima ID-kaardi lugeja

Neli eestlast löid maailma väikseima ID-kaardi lugeja PLUSS ID. Taskusse või rahakotti mah- tuvat kaardilugeja on ühtlasi ka mälu- pulk, mistõttu saab selle abil ka vajalikke dokumente kaasas kanda.

Selline näeb välja väikseim ID-kaardi lugeja. Foto: pluss-id.com

Imepisike ID-kaardi lugeja jõu- dis jaanuari alguses ka Eesti turule. Autorite sõnul oli nende esimene klient president Toomas Hendrik Ilves, kes on Twitteris varemgi +IDst säutsunud, vahendas "Aktuaalne kaamera."

+ID mõtte tekkis juba kuus aastat Brasiilias elaval disainer Martin Lazarevil nelja aastat tagasi.

"Idee tuli väga lihtsalt. Reisisid sa ei taha kaasas kanda neid juht- meid ja disainerina ma lihtsalt nu- putasin natukene ja leidsin lahenduse, kuidas lahendada see küsimus võimalikult ergonomiliselt ja komp- aktselt," selgitas Lazarev.

Disaini puhul rõhuti algusest peale mugavusele. Seetõttu patentis Lazarev kaardilugeja ristküulise avanemise enda nimele.

Kolme sõbra, Argo Männiste, Arte Ermeli ja Argo Karusoo, abiga õnnestus mugavama lahendusega kaardilugeja idee ka teostada. Praegu toodetakse +ID-d Taiwanis.

"Toodame Taiwanis, sest esime- ne valik ehk siis Hiina ei osutunud sobivaks. Kahjuks lekkisid sealt joonised," selgitas Lazarev.

Kuna kõik tiimiliikmed paiknevad üle terve maailma, läks kaardilugeja lõpliku valmimiseni aega umbes neli aastat.

Rohkem infot +ID kaardilugeja kohta saab netilehelt pluss-id.com

ER

LASTENURK

Igas Eesti Raja numbris hakkab ilmuma midagi ka laste jaoks. Et lasterubriigis leiduks üht- teist igas eas lastele, ootame mõtteid ja ideid ka lugejatelt ja eesti koolide õpetajailt.

Et Saksamaal tegutseb mitu Eesti kooli, kus õpib eri vanuses ja tead- mistega lapsi, siis "Lastenurgas" võiksid kajastamist leida ka laste tööd, jutukesed vms. Kõik kaastööd on teretulnud!

ER

LEIA TÄHTEDE SEGADUSEST 9 AMETIT

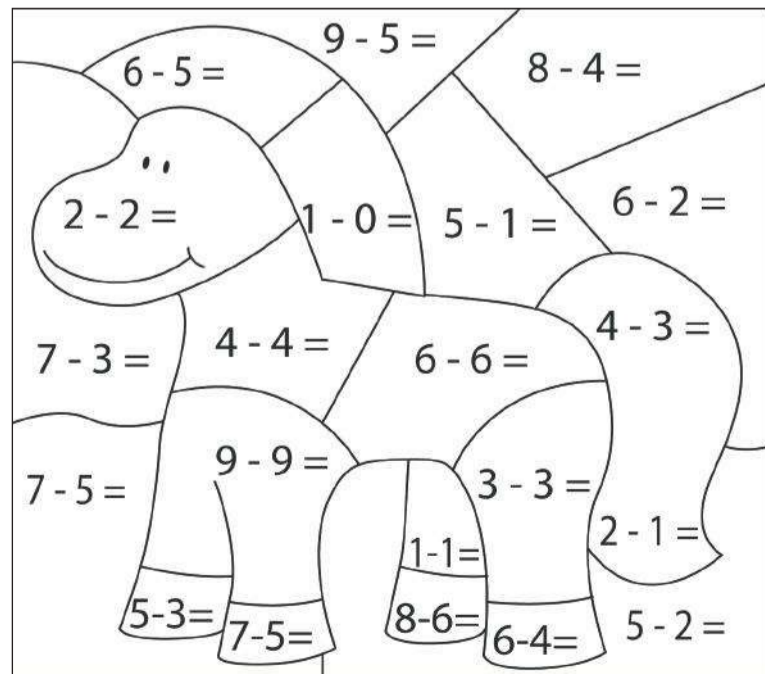
U	D	T	P	A	X	J	B	R	A	W
K	N	R	O	T	S	U	B	B	Õ	D
X	L	I	L	R	W	U	U	V	M	M
M	A	S	I	N	P	K	S	E	B	Ü
Q	E	R	T	Ä	K	S	S	L	L	Ü
Y	W	B	S	I	S	U	I	H	E	J
T	U	L	E	T	Õ	R	J	U	J	A
P	L	J	I	L	D	O	U	F	A	K
C	H	G	N	E	U	H	H	O	I	P
A	I	I	I	J	R	W	T	F	L	A
M	U	O	K	A	L	L	V	U	Q	B

ÕMBLEJA
POLITSEINIK
SÕDUR

JUUKSUR
TULETÖRJUJA
NÄITLEJA

ARST
MÜÜJA
BUSSIJUHT

LAHENDA TEHTED JA VÄRVI!

0 = kollane, 1 = oranž, 2 = hall, 3 = roheline, 4 = sinine

Pilk ette

Eesti Vabariigi aastapäeva peod

● Frankfurti Eesti Kool ja Rahvuskondis

16.02.2014
kell 10.45 kogunemine Lorsbachi raudteejaamas (S2 liin Niederhausen suunas)
Järgneb ühine matk läbi metsa Waldgasthof Gundelhardi, kus süüakse lõunat.
Järgneb EV aastapäeva tähistamine mäe tipul
info: Eha Salla
e-post: ehasalla@hotmail.com

● Karlsruhe

22.02.2014 algusega kell 18.00
Koht: hotelli "Eden" talvesaal Bahnhofstr. 15, 76137 Karlsruhe
Peokõneleja: EV suursaadik Berliinis dr Kaja Tael
Registreerimine kuni 16.02.
e-post: meeli.bagger@web.de

● Müncheneri Eesti Kool ja Rahvuskondis

23.02.2014 algusega kell 15.00
Haus des Deutschen Ostens Am Lilienberg 5, München
info: Karin Ladva-Zoller
e-post: karinlz@web.de

● Hamburgi Eesti Rahvuskondis

23.02.2013 algusega kell 15.00
Nikolai kiriku koguduseruumides Abteistr. 39, Hamburg
Ettekanne Enely Reinicke'lt: "Uurimised Hamburgi eestlaste saatuse ja elu kohta põgenikena pärast sõda"
info: Gina Bauer
e-post: HSGmbH@t-online.de

● Kölni Eesti Kool ja Rahvuskondis

16.02.2014 algusega kell 13.30
Kell 14.00 ühine lõuna
Kes tunneb huvi kooli tegemiste vastu, võib juba kl 11 kohale tulla
Koht: Haus Annaberg, Annaberger Str. 400, Bonn
info ja registreerimine:
Mare Rahkema
e-post: mare@eestikoer.eu

● Elteade

EÜSLi 55+ Kultuuripäevad 2014
25.–29.05.2014 – Haus Annaberg, Bonn
info: Maie Kisis-Vainumäe
tel: 0221-834703
e-post: maie.kisis@t-online.de

Eesti ühisstendid Saksamaal 2014

● 25.10–02.11.2014 Hamburg
Eesti ettevõtete ühisstend rahvusvahelisel paadimessil hanseboot
info: www.hanseboot.de
kontakt: Enterprise Estonia
e-post: hamburg@eas.ee

● 11.–14.11.2014 München

Eesti ettevõtete ühisstend elektroonikamessil electronica
info: www.electronica.de
kontakt: Enterprise Estonia
e-post: hamburg@eas.ee

Eesti Raja toimetused tänab lahkeid annetajaid

Kurt Brockhausen
Heido Karge
Olga Kompus
Hans Laamann
Helene von Schilling
Signe Schwarze

Juubilarid!

*See maailm, mis elab sinus,
mis sinuga ühes loodi,
on sama vana kui sina
ja veidi su enda moodi...*

J. Kaplinski

Jaanuar

Linda-Reet Seja-Kallas
Nikolai Kurg
Richo Zieminski

Veebruar

Reet Vainumäe
Johannes Muutra

Õnnitleb Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis ja Eesti Rada

Linnalaager "Kirju-mirju Eesti"

14.–18. juulil toimub linnalaager "Kirju-mirju Eesti". Laagris õpitakse praktilise tegevuse kaudu tundma Eesti kirevat vaimset ja materiaalselt kultuuripärandit. Sõidetakse külla vanausulistele, setudele ja mulkidele. Õpitakse tundma iseenda juuri, et edaspidi teise pilguga märgata ja väärtustada kultuurierinevusi teistes.

Kõik laagripäevad algavad ja lõpevad Tartu linnas. Osavõttu on 50 € lapse kohta. Sisaldab väljasõitude transporti, lõunat, töövahendeid.

Laager on suunatud 10–12aastastele ning töökeeleks on eesti keel.

info: Jaanika.Jaanits@erm.ee

IN MEMORIAM Edgar Blossfeldt

Edgar Blossfeldt oli kogu elu aktiivne sportlane – jalgpallur, võrkpallur, treener, kohtunik – nii nooruses Eestis kui ka hiljem Saksamaal. Ta lõpetas 1938. aastal Tallinna saksa poeglaste reaalgümnaasiumi ja 1963. aastal Kölni spordiülikooli juures kehakultuuri kursused võrkpalli erialal.

Sportima hakkas Edgar Blossfeldt aastal 1933 võimlemisõpetaja Ago Rooses-te juhendamisel, jalgpalli mängima Kadrioru kandi meeskonnas Veerela. Kaitses hiljem Tallinna võimlemiselsi Sport ja 1940 Tallinna Dünamo väravat. Põhilise koolituse sai Eesti Poiste Spordiliidu jalgpallitreenerilt Bernhard Reinilt. Tuli 1938, 1939 ja 1943 Tallinna Estonia jalgpallimeeskonnas ning 1940 Tallinna ÜENÜTO võrkpallimeeskonnas Eesti meistriks. Kuulus kolm korda ka jalgpallikoondisse, kuid ametlikus mängus väljakule ei pääsenud. Mängis Kalevi meeskonnas jäähokit ja Tallinna Spordiklubi meeskonnas korvpalli. Läks märtsis 1941 Saksamaale, kuid naasis 1943. Lõplikult lahkus Eestist 1944. aastal.

Sportitegevus ei lõppenud ka Saksamaal. Edgar Blossfeldt osales 1947. aastal pagulaste jalgpallimeeskonnas Augsburgis peetud Balti olümpial. Ta töötas aastatel 1958–1985 Saksamaa LV Võrkpalliliidu (DVV) spordikohtunikuna üle 30 korra rahvusvahelistel turniiridel. Oli kaasatud võrkpallispetsialistina 1972 Müncheni Olümpiamängude korraldajaskonda. Kirjutas 1971. aastal võrkpalliõpiku (avaldatud 7 trükki, tõlgitud saksa keelest ka soome, rootsi ja norra keelde). DVV ise nimetab Blossfeldti võrkpalli pioneeriks ja andis talle üle DVV Kuldsed Teenetemärgi. Blossfeldti surmaga kaotasid nad oma mitmekülgseima ja pikaajalisema funktsionäri.

Mälestame teda kurbuses.

Eesti Ühiskond Saksamaa Liitvabariigis

*Kõikjal jälgi ta tööst ja tegudest,
mida loonud ta aastate reas,
elab edasi meeltes ja mõtetes,
on alati meie seas.*

Südamlik kaastunne

Merike ja Grete Miländer'ile

kalli ema ja vanaema
kaotuse puhul

Kölni Eesti Kooli õpetajad,
lapsed ja lapsevanemad

Kölni Eesti Rahvuskondis

Lahkus EÜSLi kauaaegne liige

Edgar Blossfeldt

27.11.1917 – 2.03.2012

Avaldame kaastunnet perele

Eesti Ühiskond Saksa Liitvabariigis
Eesti Rada

Täpsustusi, kommentaare, ettepanekuid, kaastõid, kuulutusi ja teateid ootame aadressile EestiRada@yahoo.de

Tähtaeg: iga paaritu kuu 10. kuupäevaks. Kaastööde pikkus kuni 2 lehekülge.

Viimane veerg

● Mõõdunud aasta aprillis New Yorgist Tallinna naasnud Neeme Raud otsustas taas vastu võtta väliskorrespondendi ametikoha ja asuda ERRi kanalite kaudu vahendada Moskvas toimuvat. ETV eetrisse jõuab ka Neeme Raua uus saatesari "Lähetus", kus uuritakse, kuidas Eesti maailmas asju ajab.

● Tartus asuvat Ahhaa teaduskust külastas mullu rekordarv inimesi, neist pooled Lätist ja Venemaalt. Mullu külastas keskust 190 000 inimest. Suur külastajamenu annab Ahhaa juhatause liikme Pilvi Kolgi sõnul 2014. aastal võimaluse ehitada ning rentida kallemaid näituseid. "Juba mai alguses avame koostöös Lennusadamaga valmiva suurejoonelise merekatastroofidest rääkiva näituse ning novembris toome Suurbritanniast Eestisse menüüdinosaarused."

● Tallinna Tehnikaülikooli linnak võitis maineka rahvusvahelise konkursi. 30 riigi ülikoolide juhte koondava Euroopa Rektorite Klubi (Club of the Rectors of Europe) eestvedamisel toimuva võistluse "Science and Education" žürii tõstis TTÜ linnaku puhul esile selle kaasajast, innovaatilisust ja tihedaid sidemeid kõrgtehnoloogia ettevõtetega, samuti noorte perede õppimisvõimalustele tähelepanu pööramist ja lastehoiuteenuste pakkumist, teatas ülikool.

● Eesti hõivatuum näitleja oli Nukuja noorsooteatri näitleja Are Uder, kes jõudis mullu anda 173 etendust. Ugalaga teatri hõivatuum näitleja on Luule Komissarov, kes mullu andis 99 etendust. Sarnaselt Ugalaga on ka Rakvere teatri hõivatuum näitleja naine – Ülle Lichtfeldt. Eesti Draamateatrist on enim laval olnud näitleja Taavi Teplenkov, 149 etenduskorda.

● Filmimehe Hardi Volmeri õepoeg Joseph Miettinen sai Soome superstaarisate "Idol" superfinaalis teise koha. Praegu tegeleb Joseph nii oma plaadi tegemise kui ka kontserdikava kokkupanekuga ning juba üsna pea loodab ta esinema hakata. "Kui ma saan mingisuguse show kokku, siis teen tuuri," ütles ta ja lisas, et plaanib Soome-Eesti ringreisile minna.

● Maailma suurima klassikalise muusika portaali Bachtrack koostatud nimekirja järgi esitati elavatest heliloojatest mullu taaskord enim Arvo Pärti teoseid. Enim mängitud heliloojate koondetabelis tõusis Pärt 54. kohalt 38. kohale. Kõige rohkem esitati 2013. aastal kontserdisaalides Mozarti, teisena Beethoveni ning kolmandana Bach'i teoseid.

● Vaid mõnes Euroopa riigis esineb koolikiusamist rohkem kui Eestis, kirjutab statistikaamet värskes kogumikus "Laste heaolu". Amet viitas 2009. aastal korraldatud uuringule, millest selgus, et sagedase kiusamise käes kannatavate laste osakaal oli Eestiga võrreldes suurem vaid neljas Euroopa riigis. Kaasõpilaste kiusamist oli eelnenud paari kuu jooksul vähemalt korra kogenud 41% lastest.

● Eesti Rahvusringhäälingu muusikatoimetajad valisid aasta muusikuks Oleg Pissarenko, tõstes esile tema heliloomingut, aktiivset tegevust džässipropageerimisel ning džässielu arendamist Tartus, Narvas ja väiksemates keskustes. Oleg Pissarenko tõdes, et mingisuguse tunnustuse saamine on alati väga suur au. "Kui keegi paneb tähele ja inimestele on oluline, mida mina teen, siis see paneb rohkem tegetsema," lausus aasta muusik.